

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep.

0032 OSLO

Høring – forslag til endringer i friskoleloven

Generelt

NMF vil i denne høringsuttalelsen ta utgangspunkt i montessoriskolenes interesser og ikke gi noen generell omtale av mer generell og overordnet politikk på privatskoleområdet.

Innledningsvis vil NMF påpeke at privatskolene må få en finansieringsmodell som er forutsigbar og som dekker reelle kostnader. Det betyr at statsstøtte og foreldrebetaling må dekke skoledrift og husleie/kapitalkostnader. Dagens ordning tvinger enkelte privatskoler til å enten avvikle skoledriften eller iverksette diverse kreative drifts- og finansieringsløsninger. Det kan ikke være akseptabelt at det ikke skal være mulig å drive en like god privatskole i pressområder med høye husleiekostnader som i andre deler av landet. Av hensyn til ordentlighet og geografisk likebehandling hva angår muligheten for å drive en privatskole, så ber NMF departementet om justere dagens finansieringsmodell slik at foreldrebetaling og statstilskudd dekker både skoledrift og husleie-/kapitalkostnader. NMF foreslår også at tilskuddsgrunnlaget justeres opp til også å innbefatte kapitalkostnader.

Lovtittel

NMF mener den nye loven bør hete friskoleloven. Dette for å tydeliggjøre forskjellen mellom de offentlig delfinansierte friskolene og de rent private skolene.

Godkjenning av nye skoler

NMF registrerer at regjeringa foreslår å stramme inn muligheten til å starte opp nye privatskoler. Innføring av begrepet anerkjent pedagogisk retning som et kriterium i loven er etter vårt syn en farbar vei for å gi departementet en viss styringsmulighet i forhold til type skoler som skal kunne godkjennes. Med en slik reduksjon i muligheten for å starte nye privatskoler mener vi paragrafen bør starte med at skoler som fyller et av kriteriene i paragrafen har rett til godkjenning. Det burde for eksempel være en rett å kunne starte en privatskole som representerer en anerkjent pedagogisk retning uten å måtte gjennomgå en

skjønnsmessig vurdering.

Grendeskoler

I lovutkastet er grendeskoler fjernet som eget kriterium etter at dette var en unntaksbestemmelse i "frysloven". Nå må grendeskolene velge et av de anerkjente kriteriene for å få lov til å søke og evt. bli godkjent. NMF er enig i dette forslaget.

Minimumskrav til elevtall

NMF er uenig i forslaget om å innføre et minimum elevtall for å få statstilskudd. Dersom en innfører en slik begrensning så vil en i realiteten frata små lokalsamfunn muligheten til å kunne etablere et friskoletilbud, som i mange tilfeller vil være det eneste lokale skoletilbudet.

Barn som vokser opp i små lokalsamfunn får andre verdier og erfaringer som ballast enn barn i større samfunn. Å frata barna i slike samfunn muligheten til å gå på en lokal skole fordi at de er for få elever er en unødvendig diskriminering og slitasje for de som velger å bosette seg i små lokalsamfunn. NMF foreslår at minimumsregelen på 20 elever tas ut av lovforslaget.

Jamgod opplæring

Privatskoler skal drive sin virksomhet etter læreplaner som sikrer elevene jamgod opplæring. Begrepet jamgod opplæring er i utgangspunktet en grei formulering, men praksis viser at begrepet trenger en nærmere presisering. Jamgod opplæring blir i dag tolket og praktisert som nærmere lik opplæring enn alternativ opplæring. Det er viktig at loven fastslår retten til alternativ opplæring uten at dette i praksis knyttes opp til å være lik den offentlige læreplanen.

Skyss

Privatskolene har hele landet som opptaksområde. I grunnskolene kommer elevene i all hovedsak fra skolens nærområde. For skoler som ligger 2-3 km. fra kommunegrensa den ene veien og har en avstand på 80-90 km. andre veien inn i vertskommunen blir dagens praksis med kun fri skyss i skolens kommune urimelig. Det burde heller vært innført en km. grense som åpnet for fri skyss i nabokommunen og samtidig reduserte skyssansvaret i vertskommunen. For eksempel fri skyss for de som bor innenfor en avstand på 50 km. fra skolen.

Utvising av elever

Med dagens finansieringssystem kan ikke friskolene gi et tilbud til elever der foreldrene ikke betaler skolepenger. Regelen om bortfall av skoleplass som følge av manglende betaling av skolepenger må opprettholdes.

Statstilskudd

For å gi flest mulig foreldre råd til å kunne velge en privatskole så bør tilskuddsprosenten økes til 90%. Tilskuddsgrunnlaget må samtidig økes med beregnet husleie-/kapitalkostnad. I dag blir foreldre med barn på privatskoler fakturert to ganger for samme tjeneste: Gjennom skatteseddelen og gjennom betaling av skolepenger. Ved å øke tilskuddsprosenten så reduseres denne urimeligheten noe.

Kommunekorrigert statstilskudd

NMF er skeptisk til praktiseringen av kommunekorrigert tilskudd til privatskolene. En viktig grunn er kvaliteten på KOSTRA tallene. Dersom systemet med å korrigere statstilskottet for utgiftene til grunnskolene i den kommunen friskolen ligger i skal opprettholdes, må det legges til rette for gode rutiner for oppretting av feil som skyldes feilkilder i KOSTRA. Det er fremkommet flere eksempler på slike forhold. Privatskolene må ikke lide for feilrapportering fra kommunene.

Funksjonshemmede i privatskolene.

Privatskolene skal som andre skoler ta imot funksjonshemmede elever. Det må innføres ordninger som gjør at nødvendige fysiske tilrettelegginger blir dekt gjennom offentlige tilskudd når slike behov melder seg.

Skolepenger

Flere montessoriskoler i sentrale strøk sliter med å få dekket sine driftskostnader gjennom statstilskott og dagens begrensinger i hva det er lov til å ta i foreldrebetaling. Dette skyldes først og fremst husleie, men også i noen grad kostnader som følger av montessorimetoden og manglende tilknytning til finansiering gjennom eierorganisasjoner og sponsorer. Loven må derfor tydeliggjøres slik at privatskolene skal kunne fullfinansiere sin drift med statstilskudd og foreldrebetaling.

Vennlig hilsen Norsk Montessoriforbund

Widar Skogan
forbundsleder

Marie Lexow
forbundssekretær